

HOPE-vaihdossa Yorkissa

HOPE (European Hospital and Healthcare Federation) on voittoa tavoittelematon järjestö, jossa on jäseniä 27 EU-jäsenmaasta. Suomi on ollut mukana HOPE:ssa jo vuodesta 1993. HOPE-asiantuntijavaihto-ohjelman tavoitteena on tutustuttaa vaihtoon osallistuva kohdemaan terveydenhuoltoon. Vuoden 2024 teema on Keeping our health workforce (Terveydenhuollon työvoiman pitovoima). (Lähde: <https://www.hyvil.fi/kansainvalinen-tyo/hope-asiantuntijavaihto/>)

Minulle tarjoutui mahdollisuus päästä tutustumaan NHS Englannin toimintaan Pohjois-Englannissa Yorkin ja Scarboroughn alueella.

Hakuprosessi

**HOPE EXCHANGE PROGRAMME
FOR HOSPITAL AND
HEALTHCARE PROFESSIONALS**

Kuulin mahdollisuudesta hakeutua vaihtoon syksyllä 2023. Hakemukset perusteluineen sekä organisaation hyväksymänä tuli jättää lokakuun loppuun mennessä. Hakemukseen määriteltiin kolme itselleen kiinnostavinta kohdemaata, mihin olisi valmis lähtemään neljäksi viikoksi vaihto-ohjelmaan. Itse valitsin Yhdistyneen kuningaskunnan ykköseksi sekä lisäksi sijoille kaksi ja kolme Alankomaat sekä Belgian. Koska lomakkeessa oli vielä tyhjä ruutu ("Other") lisäsin neljänneksi vielä Irlannin.

Ohjelmaan hyväksyminen

Tieto alustavasti hyväksymisestä vaihto-ohjelmaan piti tulla jo joulukuun alkupuolella. Nimeäni ei kuitenkaan löytynyt hyväksytyjen listauksessa, joten ajattelin, että kohdaltani hakuprosessi päättyi tähän. Ajatuksena oli mahdollisesti hakea ohjelmaan seuraavana vuonna. Toki vuoden 2024 teema henkilöstön pitovoimasta oli sydäntäni lähellä, joten hieman harmitti tässä vaiheessa.

Kielitesti

Yllätyin suuresti tammikuussa 2024 saadessani viestin Englannin kansalliselta HOPE-vaihto-ohjelman koordinaattorilta. Sain kutsun Teamsin välityksellä tehtävään kielitestiin. Juttutuokio kansallisen koordinaattorin kanssa oli leppoisa ja minulle kerrottiin, että pääsen vaihdossa tutustumaan Yorkin ja Scarboroughin sairaaloihin.

Valmistautuminen vaihtoon

Kevään mittaan meillä oli muutamia Teams-tapaamisia niin Englannin kansallisen kuin Yorkin paikallisten koordinaattoreiden kanssa. Sain tietää, että Yorkiin tulee vaihto-ohjelmaan myös ruotsalainen hoitajataustainen terveydenhuollon esihenkilö skoonelaisesta sairaalasta. Myös Suomesta vaihtoon lähtevien asiantuntijoiden kanssa meillä oli muutamia yhteisiä palavereja, joissa jaettiin lähtötunnelmia ja käytiin läpi muutamia käytännön asioita.

Matkojen varaaminen

Vaihto-ohjelmaan osallistuvat vastaavat itse matkojensa varaamisesta. Englantiin vaihtoon saapuvien tuli olla Lontoossa sunnuntaina 12.5. itse ohjelman alkaessa 13.5. heti aamusta. Alkuun kaikki Englannissa vaihdossa olevista saivat parin päivän perehdytyksen Englannin terveydenhuoltoon (NHS), minkä jälkeen kukin siirtyisi varsinaiseen vaihto-ohjelman kohteeseensa. Varasimme jo hyvissä ajoin junaliput Lontoosta Yorkiin ruotsalaiskollegani kanssa.

Pakkaaminen

Sain vaihto-ohjelman aikataulun ja suunnitelman lähtöä edeltävänä iltana sähköpostiini. Olin kuullut aiemmin Englannissa vaihdossa olleilta, että pukeutuminen työpaikolla on muodollisempaa kuin Suomessa ja lisäksi piti varautua erilaisiin säätiloihin ja monenlaisiin erilaisiin tilaisuuksiin

epämuodollisesta muodolliseen tai jopa juhlaan. Sainkin todeta, että 23 kg matkalaukkuun pakattuna on aika vähän, kun ottaa huomioon, että matka kestää nelisen viikkoa.

Annoimmekin vaihdon päätteeksi Englannin kansalliselle koordinaattorille ehdotuksen, että pukukoodi olisi hyvä mainita materiaalissa, joka lähetetään vaihtoon valitulle. Matkaan tuli toki hankittua kuvassa näkyvä asianmukainen adapteri, koska puhelin ja läppäri tuli pitää ladattuina myös Briteissä.

Matkustaminen

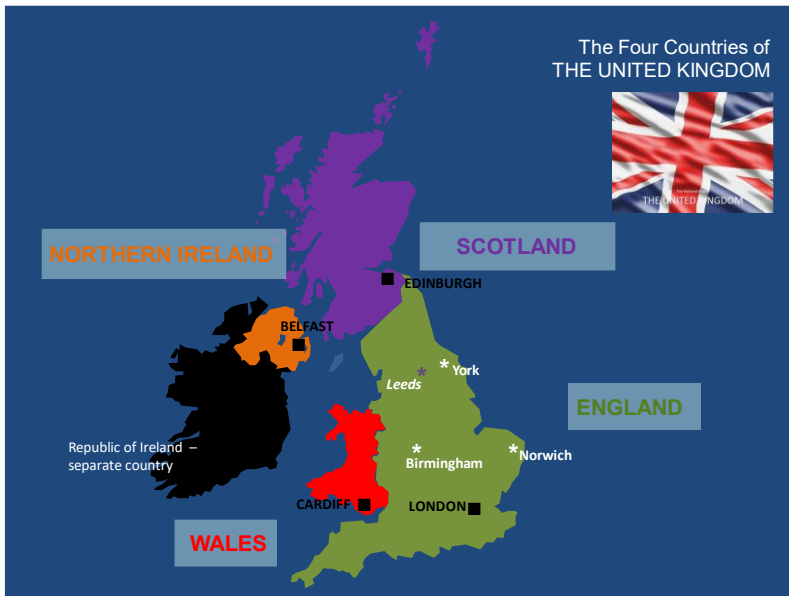
Brexitin myötä Britanniaan matkustaessa rajamuodollisuudet poikkeavat muuhun Eurooppaan matkustamisesta. Sinänsä Suomen passilla muodollisuuksista selvisi hyvin jouhevasti. Lentoja Helsingin ja Lontoon välillä menee useita kertoja päivässä ja lennon kesto on sangen lyhyt.

Lontoo

Vaihdon alkajaisiksi kokoontuimme Lontooseen ennen varsinaiseen vaihtokohteeseemme sijoittumista. NHS England oli varannut meille hotellihuoneet Lontoon keskustasta. Ensimmäisen kahden päivän ohjelma sijoittui hotellin kokoustiloihin. Ruokailut sisältyivät NHS:n tarjoamaan ohjelmaan. Molempina iltoina kävimme illallisella vaihto-ohjelmaan osallistujien ryhmällä.

NHS ylätasolla

National Health Service on Yhdistyneen kuningaskunnan julkinen terveydenhuoltojärjestelmä, joka jakautuu neljään alueelliseen osaan. Englannissa NHS:n osa tunnetaan nimellä National Health Service, mutta Skotlannissa on NHS Scotland ja Walesissa NHS Wales. Pohjois-Irlannissa osan nimi on Health and Social Care in Northern Ireland. Siten vain Englannin osa tunnetaan virallisesti nimellä National Health Service. Kaikki osat toimivat itsenäisesti. National Health Service on suuri terveysalan toimija. Esimerkiksi pelkästään sen Englannin toimintayksiköissä työskenteli vuonna 2018 yhteensä 1,3 miljoonaa työntekijää. (Lähde: https://fi.wikipedia.org/wiki/National_Health_Service).

Saimme kahden päivän aikana rautaisannoksen tietoa NHS:stä sekä henkilöstön pitovoimaan keskittyvästä People Promise-hankkeesta. Tutustuimme myös NHS:n johtamisopintokokonaisuuteen, johon saimme myös linkit pariin kurssiin, joihin ajattelin perehtyä vielä tarkemmin palattuani Suomeen. Esihenkilötyössä ja johtamisessa NHS tarjoaa valtakunnallisesti yhteneväistä koulutusta, jossa voi edistyä uran edetessä järjestelmällisesti portaalta toiselle. Lisätietoa johtamiskoulutuksesta löytyy osoitteesta: <https://www.leadershipacademy.nhs.uk/programmes/>.

HOPE-vaihto-ohjelmaan Englannissa osallistui lisäksi neljä muuta terveydenhuollon organisaatiossa työskentelevää ammattilaista: sairaanhoitajaesihenkilöt Ruotsista ja Itävallasta, hankinta-asiantuntija Puolasta sekä sairaalainsinööri Virossa. Huolimatta erilaisista taustoistamme ryhmäydyimme heti ja löysimme paljon yhteistä keskusteltavaa. Parin päivän jälkeen hajaannuimme kukin kohteisiimme Birminghamiin, Norwichiin sekä Yorkiin.

Matka Yorkiin

Britanniassa on kattava rautatieverkosto ja junat ovat siistejä sekä kulkevat pääosin ajallaan. Matka Lontoosta Kings Crossin asemalta Yorkiin kestää noin kaksi tuntia. Matkan varrella voi ihastella englantilaista maalaismaisemaa. Yorkin rautatieasema sinällään oli jo nähtävyys. Ellen väärin muista, osa Harry Potterin kuvauksista sijoittuikin Yorkin asemalle.

Majoitus

Sairaala oli varannut meille majapaikaksi pienet yksiöt entisestä suklaatehtaasta (<https://www.york-hotels-england.com/en/property/york-cocoa-suites.html>). Majoituksemme sijainti oli ihanteellinen: viiden minuutin kävely keskustaan ja noin 20 minuutin kävelymatka sairaalalle. Varustelu oli myös kolmen ja puolen viikon oleskeluun sopiva. Huoneistosta löytyi pesukone, mutta ei astianpesukonetta. Yksin asuessa astioita likaantuu sen verran vähän, että se ei haitannut. Pikku keittiö oli toimiva, tosin kahvinkeitintä olisin kaivannut.

Tutustuminen sairaalaan

Ensimmäisenä päivänä Yorkissa pääsimme sairaalakierrokselle. Yorkin sairaala, on yksi kahdeksasta sairaalasta York and Scarborough Teaching Hospitals NHS Foundation Trust-kokonaisuudessa ([York and Scarborough Teaching Hospitals NHS Foundation Trust - Home \(yorkhospitals.nhs.uk\)](http://yorkhospitals.nhs.uk)). Tämä organisaatio tuottaa terveystalvuuja noin 800 000 alueen asukkaalle. Organisaation budjetti on noin 0,8 miljardia puntaa vuodessa. Yhteensä alueella on yli 10 000 työntekijää ja 1500 sairaansijaa.

Sairaala on rakennettu 1970-luvulla ja on hyvin sokkeloinen. Suunnistusta helpottamaan oli onneksi hyvin selkeitä opasteita ympäri sairaalaa. Koska kyseessä on opetussairaala, pääsimme tutustumaan myös opetustiloihin ja simulaatiohuoneisiin.

SLAM (Scarborouhg Leadership and Management Course)

Heti ensimmäisen viikon päätteeksi lähdimme paikallisen koordinaattorimme kyydissä kohti Scarboroughta. Paikallisessa sairaalassa järjestettiin loppuvaiheen erikoistuvien lääkäreiden kaksipäiväinen hallinnon koulutus. Ohjelma oli monipuolinen ja antoi meille paljon tietoa York and Scarborough Teaching Hospitals NHS Foundation Trust-organisaatiosta. Lisäksi kävimme mielenkiintoisia keskusteluja paikallisten nuorten lääkärien sekä kouluttajien kanssa. Pääsimme myös tutustumaan rakenteilla olevaan uuteen päivystyksen ja tehohoidon yksikköön.

Työpajat

Osallistuimme vaihdon aikana useisiin työpajoihin, joissa yleensä työpajaan osallistujat halusivat kuulla, miten terveydenhuolto on organisoitu Suomessa. Koska hyvinvointialueet ovat aloittaneet Suomessa vasta vuoden 2023 alusta ja sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio on sen myötä edistynyt Suomessa verrattuna Englantiin, aiheutti tämä paljon kysymyksiä ja toisaalta ihastusta. Myös terveydenhuollon digitalisaatioon liittyen työpajoissa heräsi keskustelua.

Palaverit

Saimme vaihdon aikana osallistua palavereihin lähtien koko organisaation hallituksen kokouksesta yleisiin henkilöstölle suunnattuihin infotilaisuuksiin saakka. Osa palavereista oli paikan päällä sairaalalla ja osa Teamsin kautta. Meille järjestettiin myös pyynnöstämme vaihdon teemaan sopien henkilöstön pitovoimaan liittyviä henkilökohtaisia palavereita henkilöstöosaston asiantuntijoiden kanssa. Saimme tutustua henkilöstön pitovoimaan liittyvän People Promise-hankkeen eri työnteekijöihin tätä kautta. (Lue lisää: [NHS England » Our NHS People Promise](#))

Tutustuminen käytännön toimintaan

Yorkissa kanssani vaihdossa ollut ruotsalainen hoitotyön esihenkilö vastaa Skoonen seudulla päivystyksen ja sisätautien hoitotyön johtamisesta, joten hän tutustui useana päivänä Yorkin sairaalan päivystyksen käytännön toimintaan.

Minä pääsin mukaan muun muassa toimintaterapeutin sekä kotisairaanhoidajan kotikäynneille Selbyn kylässä. Ammatilliset asiakasrajapinnassa olivat hyvin ystävällisiä ja potilaat ottivat myös vaihto-ohjelmaan osallistuvan lääkärin mielellään kotiinsa seuraamaan toimintaa.

Parina iltana olimme tutustumassa terveysasemalla yleislääkärin iltavastaanottoon. Ensimmäisenä iltana seurassimme lääkäriä, joka hoiti puhelimitse erilaisia yleislääkäritasoisia päivystyksellisiä ongelmatilanteita. Toisena iltana tutustuimme toimintaan, jossa moniammatillisesti pyrittiin

hoitamaan iäkkäitä potilaita mahdollisimman pitkään kotona välttämällä viimeiseen asti potilaan joutumisen sairaalaan, jossa päivystys oli kroonisesti ruuhkautunut. Toimintaa koordinoiva yleislääkäri järjesti potilaille kotiin kotisairaanhoidon palveluita, sairaalasänkyjä ja huolehti akuuttiin tilanteeseen liittyvät lääkemääräykset sekä jopa lääkkeiden toimituksen potilaan kotiin.

Vapaa-aika Yorkissa

Vaihto-ohjelmaan liittyvät tapaamiset ja tutustumiset toimintaan ajoittuivat pääosin arkisin klo 8–17 väliselle ajalle. Viikonloppuisin ei ollut virallista ohjelmaa. Näin ollen jäi aikaa tutustua myös Yorkin kaupungin nähtävyyksiin ja paikalliseen elämäntapaan.

York on noin 2000 vuotta vanha kaupunki, jolla on pitkä ja monivaiheinen historia. Kaupungissa ovat valtaa pitäneet niin roomalaiset, viikingit kuin Englannin hovikin. Kaupunkia ympäröi vanha muuri, jota pitkin kävellessä sai yleisnäkymän kaupunkiin.

Yorkissa on iso katedraali, jonka kellojen soitto tuli tutuksi kolmen ja puolen viikon aikana. Turisteja kaupungissa oli todella runsaasti, enkä kyllä ihmettele lainkaan: kaupunki oli todella viehättävä ja ihmiset ystävällisiä. Matkalle lähtiessä asetin tavoitteeksi nauttia ainakin yhden perinteisen iltapäiväteen koko kattauksella: tavoite saavutettiin. Englantilainen ruoka ei ole juuri paljon kehuja niittänyt maailmalla. Voin kyllä kertoa, että ainakin teelevät olivat herkullisia ja Yorkin lukuisista ruokaravintoloista sai myös hyvää ruokaa.

Arkisin sairaalalla useimpien lounas oli kolmioleipä, sipsipussi sekä virvoitusjuoma. Osa sairaalan työntekijöistä oli tuonut eväät kotoa ja söivät niitä sairaalan ruokalassa. Myös työpajoissa tarjotut lounaat koostuivat yleensä kolmioleivistä, sipseistä ja makeista kuivakakkupalasista. Lämpimänä ruokana oli mahdollisuus ostaa uuniperuna täytteineen tai pizzapaloja. Toki salaattiakin oli tarjolla.

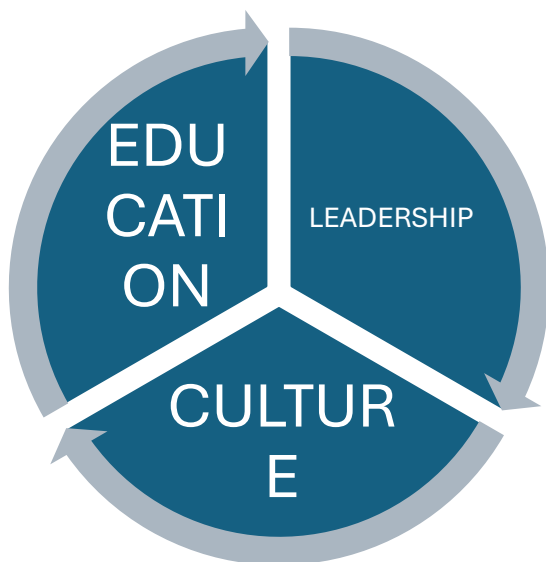
Jälleennäkeminen Lontoossa

Englannissa vaihto-ohjelmaan osallistuneet asiantuntijat kokoontuivat viimeisellä viikolla Lontooseen valmistelemaan yhteistä 12 minuutin mittaista esitystä liittyen vuoden teemaan: henkilöstön pitovoima. Jokaisesta maasta, joissa oli vaihto-ohjelmaan osallistuvia asiantuntijoita tuli esittää kolme hyvää käytäntöä Brysselissä tapahtuvassa yhteisessä kokoontumisessa.

Vaikka alkuun tuntui, että tämähän on helppo tehtävä, laatia lyhyt esitelmä aiheeseen liittyen, työskentelimme ahkerasti ja pitkään aiheen parissa. Alkuun olimme hyvin yksimielisiä esiin nostettavista teemoista, mutta yksityiskohtien hiominen vei yllättävän pitkän aikaa. Keskustelimme ryhmässä myös kokemuksistamme vaihdon ajalta eri paikkakunnilla.

Bryssel, Agora

Vaihto-ohjelman päätteeksi noin 120 eri maissa vaihto-ohjelmaan osallistunutta asiantuntijaan kokoontui Brysseliin vaihtamaan ajatuksia vuoden teemaan liittyen. Saimme nähdä ja kuulla 19 esitystä eri maiden hyvistä käytännöistä liittyen henkilöstön pitovoimaan. Englannin ryhmä nosti esiin isoina teemoina johtamisen, organisaatiokulttuurin sekä koulutuksen.

Brysselissä vietetty toinen päivä huipentui iltajuhlaan ja jäähyväisiin. Hyvin tiimiytynyt Englannissa vaihdon viettänyt joukkio hajaantuisi seuraavana päivänä kotimaihinsa.

Jälkimietteet

Vaikka vaihto-ohjelma oli mielenkiintoinen ja arvostin todella mahdollisuutta päästä tutustumaan Yorkin seudun terveydenhuoltoon, oli mukava palata kotiin. Neljä viikkoa meni toisaalta hitaasti, mutta toisaalta nopeasti. Mielestäni vaihto-ohjelman pituus on juuri sopiva. Lyhyemmässä ajassa jäisi paljon näkemättä ja kokematta, mutta taas pidempi aika pois arkityöstä ja perheen luota olisi liikaa.

Olin aiemmissa johtamisopinnoissani opiskellut myös NHS:n toiminnasta, mutta täytyy myöntää, että vaihdon ansioista pääsin järjestelmään sisälle ihan eri tavalla. NHS on toiminut sairaalapainotteisena järjestelmänä vuodesta 1948 ja on organisaationa jättäjäismäinen. Keskusteluissa paikallisten johtajatasen henkilöiden kanssa kävi ilmi, että NHS on myös uudistuksen tarpeessa. Lisää integraatiota tarvitaan erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon kesken myös Englannissa.

Olemmeko siltikään niin erilaisia. Jokaisessa terveydenhuollon organisaatiossa arkielämässä tehdään juuri niitä samoja tutkimuksia ja hoitotoimenpiteitä potilaiden hyväksi huolimatta siitä, mikä organisaation rakenne on. Osittain jaamme samoja ongelmia: ikääntyvä väestö ja kasvava palvelutarve sekä pula ammattitaitoisesta henkilökunnasta. Vaihdon perusideana on oppia toisiltamme ja jakaa hyviä käytäntöjä terveydenhuollon organisaatioiden ja ammattilaisten kesken sekä verkostoitua.

Loppupäätelmänä vaihdon jälkeen totesin, että vaikka meillä on suomalaisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa isoja haasteita, moni asia meillä Suomessa on kuitenkin hyvin ja sekin on mielestäni hyvä loppupäätelmä kotiin palatessa.

Käytännön vinkkejä vaihtoon hakeutuvalla

Ohjelma on tarkoitettu ammattihenkilöille, jotka ovat toimineet vähintään kolme vuotta terveydenhuollon johtotehtävissä tai ovat olleet muulla tavoin vastuussa toiminnan ja palvelujen kehittämisestä terveydenhuolto-organisaatiossa. Mikäli kuulut vaihto-ohjelman kohderyhmään, suosittelen lämpimästi pyrkimistä tähän vaihto-ohjelmaan. Sen lisäksi, että pääset tutustumaan eri maan terveydenhuoltoon, opit myös todennäköisesti paljon uutta omasta järjestelmästäme. Me tänä vuonna vaihtoon osallistuneet koimme ollemme etuoikeutettuja päästessämme osallistumaan vaihtoon.

Sen lisäksi, että vaihdossa oppii uutta terveydenhuollon organisaatioista, kehittää se kielitaitoa ja ymmärrystä kohdemaan kulttuurista. Tämä ohjelma tarjoaa aikuisiällä ainutlaatuisen mahdollisuuden itsensä kehittämiseen sekä verkostojen laajentamiseen Euroopan tasolla. Yhdistyneitä kansakuntia voin suositella kohteeksi: kieli on meille useimmille suomalaisille vaivattoman tuttua ja NHS

organisaatioina ehdottomasti tutustumisen arvoinen. Itselleni ei ollut ensimmäinen kerta Englannissa, mutta ei todellakaan myös viimeinen.

Vuoden 2025 HOPE-vaihto-ohjelman teema keskittyy terveydenhuollon laatuun ja hakuun liittyvää informaatiota löytyy oheisen linkin takaa: [Hope Programme 2025 - Hope](#). Omasta organisaatiostasi löytyy todennäköisesti HOPE-koordinaattori, jolta saat lisätietoa hakuprosessista. Kansallisesti Suomessa vaihto-ohjelmaa koordinoi HYVIL.

Vaihtoon hakeutuessa sinulta kysytään tavoitteitasi liittyen asiantuntijavaihtoon. Tavoitteesi mahdollisesti ohjaavat sinua määrittelemään ne kolme kohdemaata, missä haluat perehtyä tarkemmin hakemuksessasi kuvaamiin kokonaisuuksiin.

Kuten jo meistä Englannissa vaihdossa olleista voit päätellä, vaihto-ohjelma ei ole tarkoitettu vain terveydenhuollon ammattihenkilöille. Sairaalan toiminnassa oleellisesti ovat mukana niin hankinta-asiantuntijat, sairaalainsinöörit kuin muutkin sairaalan tukitoimintoihin osallistuvat ammattilaiset. Kannustan siis rohkeasti lähettämään hakemuksesi ja lähtemään tutustumaan eurooppalaiseen terveydenhuoltoon. Tämä on ainutkertainen mahdollisuus saada uusia ideoita työhösi ja verkostoitua Euroopan tasolla.

Kirjoittaja:

Ritva Kanervo, johtajaylilääkäri Kainuun Hyvinvointialue

Yleislääketieteen erikoislääkäri, eMBA

ritva.kanervo@kainuu.fi

Lähteet:

<https://www.hyvil.fi/kansainvalinen-tyo/hope-asiantuntijavaihto/>

https://fi.wikipedia.org/wiki/National_Health_Service

<https://www.england.nhs.uk/>

<https://www.leadershipacademy.nhs.uk/programmes/>

[York and Scarborough Teaching Hospitals NHS Foundation Trust - Home \(yorkhospitals.nhs.uk](#)

[NHS England » Our NHS People Promise](#)

<https://www.york-hotels-england.com/en/property/york-cocoa-suites.html>

[Hope Programme 2025 - Hope](#)